

Податкова консультація

Державна фіскальна служба України розглянула звернення щодо віднесення дебіторської заборгованості до категорії «безнадійна» та обліку операцій зі списання безнадійної дебіторської заборгованості при визначенні об'єкту оподаткування податком на прибуток підприємств і, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), повідомляє.

Об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств, на підставі абз. першого п.п. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 Кодексу, є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень цього Кодексу.

Порядок коригування фінансового результату до оподаткування на різниці, що виникають при формуванні резерву сумнівних боргів, встановлено п. 139.2 ст. 139 Кодексу.

Відповідно до п.п. 139.2.1 п. 139.2 ст. 139 фінансовий результат до оподаткування збільшується:

на суму витрат на формування резерву сумнівних боргів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму витрат від списання дебіторської заборгованості понад суму резерву сумнівних боргів.

Згідно з п.п. 139.2.2 п. 139.2 ст. 139 фінансовий результат до оподаткування зменшується:

на суму коригування (зменшення) резерву сумнівних боргів, на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

на суму списаної дебіторської заборгованості (у тому числі за рахунок створеного резерву сумнівних боргів), яка відповідає ознакам, визначеним підпунктом 14.1.11 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу.

Ознаки безнадійної заборгованості для цілей застосування положень Кодексу визначено п.п. 14.1.11 п. 14.1 ст. 14 Кодексу.

Безнадійна заборгованість – заборгованість, що відповідає одній з таких ознак, зокрема заборгованість суб'єктів господарювання, визнаних банкрутами у встановленому законом порядку або припинених як юридичні особи у зв'язку з їх ліквідацією (п.п. «з» п.п. 14.1.11 п. 14.1 ст. 14 Кодексу).

Відповідно до част. першої ст. 1 Закону України від 14 травня 1992 року № 2343-ХІІ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» зі змінами (далі – Закон № 2343) банкрутство – визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у порядку, визначеному цим Законом, грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури.

Згідно з част. першою ст. 37 Закону № 2343у випадках, передбачених цим Законом, господарський суд у судовому засіданні за участю сторін приймає постанову про визнання боржника банкрутом і відкриває ліквідаційну процедуру строком на дванадцять місяців.

Банкрут – боржник, неспроможність якого виконати свої грошові зобов'язання встановлена господарським судом.

Відносини, що виникають у сфері державної реєстрації юридичних осіб, їхньої символіки (у випадках, передбачених законом), громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб - підприємців, регулюються Законом України від 15 травня 2003 року № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» зі змінами (далі – Закон № 755).

Відомості з Єдиного державного реєстру про державну реєстрацію припинення юридичної особи та її відокремленого підрозділу, відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації, представництва, філії іноземної благодійної організації, державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця є підставою для зняття їх з обліку в органах державної статистики, державної фіскальної служби, Пенсійного фонду України та/або вчинення інших дій відповідно до законодавства (част. четверта ст. 13 Закону № 755).

Отже, достатньою умовою для визнання заборгованості безнадійною відповідно до вимог п.п. «з» пп. 14.1.11 п. 14.1 ст. 14 Кодексу є, зокрема, наявність постанови господарського суду про визнання боржника банкрутом, прийнятої у судовому засіданні за участі сторін.

У випадку застосування коригувань фінансового результату до оподаткування у порядку, встановленому п.п. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 Кодексу, відповідно до абз. третього п.п. 139.2.2 п. 139.2 ст. 139 Кодексу фінансовий результат до оподаткування зменшується на суму списаної дебіторської заборгованості (у тому числі за рахунок створеного резерву сумнівних боргів), яка відповідає ознакам, визначеним п.п. 14.1.11 п. 14.1 ст. 14 цього Кодексу.

При цьому у разі списання дебіторської заборгованості, яка відповідає/не відповідає ознакам, встановленим п.п. 14.1.11 п. 14.1 ст. 14 Кодексу, щодо якої не створено резерв сумнівних боргів, фінансовий результат до оподаткування згідно з п.п. 139.2.1 п. 139.2 ст. 139 Кодексу підлягає збільшенню на суму списаної заборгованості.

Щодо відображення безнадійної дебіторської заборгованості у бухгалтерському обліку, то відповідно до част. другої ст. 6 Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову

звітність в Україні» (зі змінами та доповненнями) регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку, затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

Індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію (п. 52.2 ст. 52 Кодексу).